

# СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ГРАДА УЖИЦА

XLXIX

9. март 2018. године

Број 16/18

**33.** На основу члана 69. и 70. Закона о заштити животне средине („Сл.гласник РС“ бр.135/04, 36/09 и 14/16), члана 9. став 2. и члана 15. Закона о заштити ваздуха („Сл.гласник РС“, број 36/09 и 10/13), члана 15. тачка 12. Статута града Ужица („Сл. лист града Ужица бр.25/17-пречишћен текст.), Градско веће на седници одржаној 05.02.2018. по претходно прибављеној сагласности Министарства заштите животне средине број 353-01-00064/2018-03 од 25.01.2018. године, усвојило је,

## ПРОГРАМ КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА НА ТЕРИТОРИЈИ ГРАДА УЖИЦА ЗА 2018. ГОДИНУ

### Члан 1.

Овим Програмом успоставља се локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха на територији града Ужица за 2018. годину.

Програмом се одређује број и распоред мерних места обим, врста и учесталост мерења нивоа загађујућих материја у ваздуху на територији града Ужица које припада агломерацији „Ужице“ у складу са чланом 3. став 1. тачка 5. Уредбе о одређивању зона и агломерација (Службени гласник РС, број 58/11, 98/12 и 105/15).

Локације мерних места у локалној мрежи на територији града Ужица, као и загађујуће материје које се прате на појединим мерним местима дате су у Табели 1.

Загађујуће материје наведене у Табели 1. мере се континуално на фиксним мерним местима, у складу са прописом којим се уређују услови за мониторинг и захтеви квалитета ваздуха.

Загађујуће материје на мерним местима наведене у Табели 1. мере се по динамици мерења дефинисаној у делу **II** овог програма

### I ПОДРУЧЈЕ НА КОЈЕМ СЕ СПРОВОДИ МОНИТОРИНГ

**Управни округ:** Златиборски

**Подручје ГП-а Ужице на којем се спроводи мониторинг:**

Просторне целине „Ужице“ „Крчагово“ и „Севојно“

### II ЛОКАЛНА МРЕЖА МЕРНИХ МЕСТА

У складу са специфичном конфигурацијом терена, мониторинг ће се спроводити на територији Генералног плана (ГП-а), у оквиру 3 просторне целине, на 4 мерна места, а узорци на мерним местима ће се узимати по динамици предвиђеној за континуална фиксна и индикативна мерења.

**1. Просторна целина „Севојно“ (И-индустријски тип),** са изграђеним становањем, образовним и другим садржајима

**1.1. Мерно место бр.1.: Дечји вртић „Маслачак“**

- **Укупне таложне материје (УТМ-ТМ)**-укупна масена концентрација са анализом тешких метала: **(арсен (As), кадмијум (Cd), никл (Ni), олово (Pb) и цинк (Zn), (наменска мерења):**12 једномесечних узорака

**1.2. Мерно место бр.2. Дом здравља Севојно-Амбуланта**

- **Оксиди азота (континуална фиксна мерења) и чађ (наменска мерења):** 365 (24-часовних)узорака

**2. Просторна целина „Крчагово“ (индустријски/градски тип),** са изграђеним становањем, образовним и другим садржајима:

**2.1. Мерно место бр.3. Болница**

- **Укупне таложне материје (УТМ-ТМ) - укупна масена концентрација** са анализом тешких метала: **(арсен (As), кадмијум (Cd), никл (Ni), олово (Pb) и цинк (Zn), (наменска мерења):**12 једномесечних узорака

**3. Просторна целина „Ужице“ (Г-градски тип),**

**3.1. Мерно место број 4.: Парк испред Градске библиотеке**

- **Укупна масена концентрација  $PM_{10}$  (365 (24-часовних) узорака (континуална фиксна мерења)**

Табела 1. Мерна места за праћење квалитета ваздуха у локалној мрежи на територији града Ужица

$\varphi(N)$  - северна географска ширина;

$\lambda(E)$  - источна географска дужина;

$H(m)$  - надморска висина;

Г - градски тип, ИГ – индустријско/градски тип, И - индустријски тип

УТМ ТМ – укупне таложне материје са анализом тешких метала (олово (Pb), кадмијум (Cd), арсен (As), никл (Ni) и цинк(Zn));

PM<sub>10</sub> - фракција суспендованих честица (*particulate matter*) која пролази кроз филтер чији су захтеви утврђени у стандарду СРПС ЕН12341, којим је утврђена референтна метода за узимање узорака и мерење PM<sub>10</sub> фракције, са ефикасношћу од 50% захвата честица аеродинамичког пречника од 10  $\mu\text{m}$ ;

Оцењивање квалитета ваздуха врши се применом критеријума за оцењивање концентрација: NO<sub>2</sub> и NO<sub>x</sub>, чађи, суспендованих честица (PM<sub>10</sub>) и укупних таложних материја у ваздуху по Уредби о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, број 11/10, 75/10 и 63/13).

Оцењивање квалитета ваздуха за оцењивање концентрација тешких метала у укупним таложним материјама: олова (Pb), арсена (As), кадмијума (Cd), никла (Ni) и цинка (Zn) врши се на основу међународних стандарда (ТА LUFT 2002, Табела 6).

Узорковање суспендованих честица (PM<sub>10</sub>) вршиће се путем мануелног референтног узоркивача (семплера) марка SVEN LEKER тип нископроточни, протока ваздуха 2,3 м<sup>3</sup>/сат.

**Напомена:** Узорковање укупних таложних материја и тешких метала је у склопу наменских мерења у индустријској зони Севојна и Крчагова и у складу са постојањем индустријских објеката и котларница. Мерења која је спроводио Завод за јавно здравље

Мерно место	Задужена институција	Просторна целина ГУП-а	Макролокације	Округ	$\varphi(N)$ $\lambda(E)$	H (m)	Тип	Загађујуће материје			
								NO <sub>x</sub>	чађ	УТМ ТМ	PM <sub>10</sub>
1.	Град Ужице- Градска управа за урбанизам изградњу и имовинско правне послове	Севојно	Д.Вртић „Маслачак“	Златиборски	43,5040 19,5346	385	И			*	
2.			Дом здравља- Амбуланта		43,5040 19,5314	392	И	*	*		
3.		Крчагово	Болница	43,5103 19,5132	423	И/Г			*		
4.		Ужице	Народно позориште	43,5127 19,5025	415	Г				*	

Ужице у 2016. и 2017. години указала су на повећане концентрације тешких метала.

### III Циљ КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА

Систематско мерење загађености ваздуха на територији Града обезбеђује:

- праћење нивоа загађености ваздуха у односу на граничне и толерантне вредности нивоа загађујућих материја,
- праћење трендова концентрација по зонама градске територије,
- детекцију повећаних концентрација загађујућих материја,
- процену изложености популације,
- информисање јавности и давање препорука за понашање у епизодама повећаног загађења ваздуха,
- идентификацију извора загађења или ризика,
- анализу утицаја одређених извора загађивања на квалитет ваздуха,
- развој одговарајућих краткорочних акционих планова и планова за управљање квалитетом ваздуха,
- предузимање превентивних мера у сегментима значајним за заштиту ваздуха од загађивања,
- сагледавање утицаја предузетих мера на ниво загађености ваздуха.

Реализација наведених активности се обезбеђује планирањем у буџету града Ужица средстава за мерења загађености ваздуха дефинисаних програмом мониторинга локалне мреже. Резултати мониторинга квалитета ваздуха добијени у оквиру локалне и државне мреже служе за израду краткорочних акционих планова и Плана квалитета ваздуха.

### IV ОБРАДА И АНАЛИЗА ПОДАТАКА, ИЗВЕШТАВАЊЕ О РЕЗУЛТАТИМА КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА ВАЗДУХА, ИЗРАДА ИНСТРУМЕНАТА ПОЛИТИКЕ И ПЛАНИРАЊА ЗАШТИТЕ ВАЗДУХА

Сва мерења, обраду и анализу података, проверу валидности резултата добијених мерењем и/или узимањем узорака и интерпретацију резултата вршиће овлашћено правно лице које је акредитовано као лабораторија за испитивање, односно које

испуњава прописане стандарде и акредитоване методе за мерење свих загађујућих материја наведених у Програму и које поседује дозволу надлежног министарства да врши мониторинг квалитета ваздуха.

Према члану 17. Закона о заштити ваздуха, надлежни орган јединице локалне самоуправе, дужан је да податке о квалитету ваздуха добијене контролом квалитета ваздуха из локалне мреже, као и резултате мерења посебне намене, доставља Агенцији за заштиту животне средине до 15. у месецу за претходни месец, а годишњи извештај најкасније 60 дана од дана истека календарске године за претходну годину.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да податке о квалитету ваздуха учини доступним јавности и објави у средствима јавног информисања, електронским медијима, као и на својој web-страници.

Подаци о квалитету ваздуха користе се за оцењивање квалитета ваздуха, као и за израду извештаја о стању квалитета ваздуха и саставни су део информационог система о квалитету ваздуха Републике Србије.

Кад се прекорачи концентрација о којој се извештава јавност (граничне и/или циљне вредности) или концентрација поједине загађујуће материје опасне по здравље људи, надлежни орган јединице локалне самоуправе, дужан је да обавести јавност путем радија, телевизије, дневних новина, интернета и/или на други погодан начин, у складу са чланом 23. Закона о заштити ваздуха („Сл. Гласник РС“ број 36/09 и 10/13.).

Према Уредби о утврђивању листе категорија квалитета ваздуха по зонама и агломерацијама на територији Републике Србије за 2014. годину („Сл. гласник РС“, број 105/15), агломерација «Ужице» је треће категорије квалитета ваздуха. Према Извештају Агенције за заштиту животне средине о стању квалитета ваздуха у Републици Србији у 2016. години, у агломерацији Ужице је ваздух био **III категорије, прекомерно загађен ваздух**, при чему су прекорачене толерантне вредности концентрације суспендованих честица ПМ<sub>10</sub>.

Због прекорачења толерантних вредности, Град Ужице је израдио Краткорочни акциони план и на исти добио сагласност Министарства (број 353-01-02529/2015-17 од 29.01.2016.године). У складу са чланом 31. Закона о заштити ваздуха и Програмом заштите и унапређења животне средине за 2016.годину, Град Ужице је предвидео израду Плана квалитета ваздуха.

План ће се донети на основу оцене стања квалитета ваздуха и обухватиће све главне загађујуће материје и главне изворе загађивања ваздуха који су довели до загађења. Министарству ће се поднети захтев за сагласност на План квалитета ваздуха.

## ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

У складу са чланом 69. и чланом 70. Закона о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др.закон и 72/09-др.закон, 14/16) и члана 9. став 2. Закона о заштити ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 36/09 и 10/13- у даљем тексту:Закон), члана 28. тачка 12. Статута града Ужица („Сл. лист града Ужица бр.25/2017.), локална самоуправа у оквиру својих надлежности, обезбеђује континуирано праћење квалитета ваздуха (мониторинг). Према члану 10. Закона, системом мониторинга квалитета ваздуха успоставља се државна и локалне мреже мерних станица и/или мерних места за фиксна мерења.

Према члану 15. Закона, локална мрежа мерних станица и/или мерних места (у даљем тексту:локална мрежа) успоставља се за праћење квалитета ваздуха на нивоу јединице локалне самоуправе. Локалну мрежу чине допунске мерне станице и/или мерна места које надлежни орган јединице локалне самоуправе одређује на основу мерења или поступака процене за зоне и агломерације за које нема података о нивоу загађујућих материја, у складу са својим потребама и могућностима.

Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму који за своју територију доноси надлежни орган јединице локалне самоуправе, а који мора бити усклађен са програмом који доноси Влада, на предлог Министарства.

Град Ужице се определио за предложена мерна места наведена у поглављу II након консултација са Агенцијом за заштиту животне средине, Заводом за јавно здравље Ужице и Министарством. Задржана су раније успостављена мерна места у Севојну за континуирано праћење NO<sub>x</sub>, чађи и таложних материја са тешким металима и мерно место у Болници на коме се прате таложне материје и тешки метали. Прекида се са мониторингом SO<sub>2</sub> на мерном месту у Севојну, јер се у дужем временском периоду не бележе концентрације опасне по здравље људи.

Након привременог мерења концентрација суспендованих честица ПМ<sub>10</sub> на локацији Народно позориште, у трајању од годину дана, закључено је да, поред израженије репрезентативности за праћење стања квалитета ваздуха у урбаној средини него сто је локација АМС, ова локација даје ниже концентрације ПМ<sub>10</sub> за око 25% у односу на локацију АМС у Омладинској улици (окарактерисана као „трафик“ станица). Након привременог мерења, успоставља се стално мерно место „Парк испред Библиотеке“ са 365 24-часовних узорака. Како су објекти Народно позориште и Библиотека у непосредној близини, мерно место ће у највећем проценту одражавати загађење које потиче од грејања и умереног саобраћаја.

Министарство даје сагласност на програм којим се успоставља локална мрежа мерних станица или мерних места.

Средства за реализацију програма контроле квалитета ваздуха у локалној мрежи обезбеђују се из буџета јединице локалне самоуправе.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе обавља координацију свих активности локалне мреже.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе обавља послове праћења квалитета ваздуха преко овлашћеног правног лица.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе може да оснује правно лице које управља аутоматским мониторингом квалитета ваздуха, прати рад аутоматске станице, прикупља и обрађује податке добијене контролом квалитета ваздуха у локалној мрежи под условима који су прописани актом из члана 60. Закона.

Надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да податке о резултатима мониторинга квалитета ваздуха јавно објави и достави Агенцији за заштиту животне средине.

Извори загађивања ваздуха у граду Ужицу могу се сврстати у две групе:

### 1) Стационарни извори

- Извори загађивања у рубним подручјима града: пољопривредне активности (паљење стрништа, корова и сл.), паљење отпада, индивидуална ложишта, каменоломи (Сурдук и Рид), асфалтне базе (Сурдук и Севојно), регионална депонија „Дубоко“,
- Загађење пореклом од индустрије: индустријски погони у насељима Крчагово и Севојно,
- Извори загађивања у комуналној средини: градске котларнице, паљење отпада у контејнерима, индивидуална ложишта, грађевинске активности, издвојени објекти за припрему хране (припрема роштиља, печењаре, пекаре и сл.).
- Загађења настала због подизања прашине проузроковане посипањем путева песком и сољу у зимском периоду.

**2) Покретни извори**

- Било који облик возила са мотором са унутрашњим сагоревањем: моторцикли, лака и тешка возила која користе бензин и дизел, грађевинске и пољопривредне машине.

Према члану 5. Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гласник РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13), за потребе мониторинга квалитета ваздуха и прикупљања података, надлежни орган јединице локалне самоуправе у оквиру својих надлежности обезбеђује:

- 1) мерне станице и/или мерна места за фиксна мерења у локалној мрежи;
- 2) континуално и/или повремено мерење/узимање узорака загађујућих материја на фиксним локацијама;
- 3) повремено мерење/узимање узорака загађујућих материја на мерним местима која нису обухваћена мрежом мониторинга квалитета ваздуха;
- 4) пренос, обраду, проверу валидности и анализу резултата добијених мерењем и/или узимањем узорака и анализом;
- 5) проверу квалитета мерних поступака;
- 6) одржавање мерних места, мерних инструмената са пратећом опремом, и опреме за пријем и пренос података, у циљу обезбеђења захтева у погледу квалитета података који се користе за оцењивање квалитета ваздуха.

Према члану 6. Уредбе, надлежни орган у складу са Законом обавезан је да при успостављању и функционисању мреже мерних станица и/или мерних места, за фиксна мерења:

- 1) одреди фиксне макролокације;
- 2) одреди фиксне микролокације;
- 3) припреми и обезбеди фиксне локације;
- 4) обезбеди одговарајуће техничке услове за мерење и/или узимање узорака загађујућих материја на фиксним локацијама, укључујући постављање одговарајућег објекта за смештај мерних уређаја, заштиту од атмосферског електричног пражњења, прикључак за струју, стабилни напон електричне енергије, телекомуникационе везе, систем за хлађење/грејање, успостављање система за заштиту уређаја;
- 5) опреми мерна места за фиксно мерење опремом за сакупљање, складиштење, обраду и пренос података;
- 6) одржава мерна места, мерне инструменте и опрему за праћење и пренос података на начин којим ће се обезбедити њихова пројектована функционалност.

**Члан 2.**

Овај Програм објавити у "Службеном листу града Ужица"

РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
ГРАД УЖИЦЕ  
ГРАДСКО ВЕЋЕ  
III Број 503-1/18, 05.02.2018.године

**ПРЕДСЕДНИК ГРАДСКОГ ВЕЋА  
ГРАДОНАЧЕЛНИК**  
*Тихомир Петковић, с.р.*

**34.** На основу члана 100. Став 4. Закон о заштити животне средине ("Сл.гл.РС" бр.135/2004, 36/2009, 72/2009 – др.закон и 43/2011 – одлука УС и 14/2016 ), члана 7. став 1.Одлуке о Буџетском фонду за заштиту животне средине ("Сл.лист града Ужица" бр.20/2009) и члана 77. Статута града Ужица ("Сл. лист града Ужица" бр.25/17- пречишћен текст), Градско веће на седници одржаној 05.02.2018.године, по претходно прибављеној сагласности Министарства заштите животне средине број 401-00-00106/2018-02 од 22.01.2018. године, донело је,

## **ПРОГРАМ КОРИШЋЕЊА СРЕДСТАВА БУЏЕТСКОГ ФОНДА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ГРАДА УЖИЦА ЗА 2018.ГОДИНУ**

**Члан 1.**

Овим Програмом утврђује се коришћење средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине града Ужица у 2018.години.

**УВОД**

За реализацију активности, програма и пројеката из области заштите и унапређења животне средине, финансијска средства су обезбеђена у Буџетском фонду за заштиту животне средине града Ужица.

Приходи Буџетског фонда за заштиту животне средине у 2018.години оствариваће се по два основа:

-По основу Одлуке о накнади за заштиту и унапређење животне средине (Сл.лист.града Ужица 14/13), коју је Град Ужице донео у складу са Уредбом о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину ("Сл. гласник", бр.8/2010). Средства која ће бити остварена по основу ових накнада 100 % су приход буџета Града.

-По основу који је дефинисан Уредбом о накнадама од емисије SO<sub>2</sub>, NO<sub>2</sub>, прашкастих материја и одложен отпад, средства остварена од претходно поменутих накнада, у износу од 40 % су приход буџета Града, а у износу од 60 % приход буџета Републике Србије.

**Укупни планирани приход Буџетског фонда за заштиту животне средине града Ужица у 2018.години износи 21 милион динара.**

**I (0401-0001) УПРАВЉАЊЕ ЗАШТИТОМ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (3.000.000)****I 1. Конкурси за еколошке пројекте и суфинансирање пројеката организација цивилног друштва (пројекти из области заштите животне средине)**

Упутиће се јавни позив организацијама цивилног друштва да доставе своје предлоге пројеката из области заштите и унапређења животне средине на територији Града из области (примарне селекција отпада, чишћења дивљих депонија, уређења јавних простора, еколошке едукација становништва запослених у јавним предузећима, школама и вртићима на тему загађења ваздуха, управљања отпадом, заштите вода... ).

## I 2. Одржавање УВ уређаја у сеоским школама

Уређајима за пречишћавање воде за пиће (УВ уређаји), постављеним пре више од 10 година у објектима сеоских школа, потребно је стално одржавање са заменом делова који имају свој век коришћења. Извршиће се поправка оштећења и заштита делова који су у употреби више од 10 година. Уговор о сервисирању УВ уређаја за 2017.годину истиче у априлу 2018. године, када ће се извршити избор предузећа које ће наведене послове обављати у 2018.години.

Током године извршиће се набавка потребних делова (филтери, УВ лампе, електрично напајање и слично).

## I 3. Избор најбоље уређених дворишта и тераса

Поводом 5. јуна, Светског дана заштите животне средине, биће реализована акција избора најуређенијег дворишта и терасе (балкона), стамбеног објекта вишепородичног и породичног становања на градском и сеоском подручју, уз доделу адекватних награда (садни материјал, опрема за одржавање зелених површина и сл.).

## I 4. Израда Програма заштите животне средине Града Ужица за период 2018-2027.године

У складу са чланом 68. Закона о заштити животне средине ("Сл.гл.РС" бр.135/2004, 36/2009, 72/2009 – др.закон и 43/2011 – одлука УС и 14/2016 ) и Националним програмом заштите животне средине донеће се Програма заштите животне средине Града Ужица за период 2018-2027.године.

Израда Програма заштите и унапређења животне средине Града Ужица (2018-2027) представља ревизију и надоградњу Локалног еколошког акционог плана донетог за период 2012-2016.године (ЛЕАП-а). ЛЕАП је био први корак ка стартешком решавању еколошких проблема на територији нашег града. Његовом имплементацијом многе активности су реализоване. Израдом Програма заштите животне (2018-2027) наставиће се са активностима које нису реализоване кроз имплементацију ЛЕАП-а, препознати нови проблеми у заштити животне средине, изградити неопходни капацитети за њихово решавање, а самим тим и створити услови за испуњавање прописаних обавеза.

## I 5.Стручно усавршавање, развој еколошке свести, еколошко образовање становништва, јавне трибине, активности Зеленог савета и др.

Наставити сарадњу са свим електронским и писаним медијима који су присутни у нашем окружењу на презентацији еколошких активности и популаризацији заштите животне средине.

Према потреби штампаће се пропагандни материјал (брошуре, плакати, фасцикле, блокови...).

Као и претходних година узети учешће у раду стручних конференција, семинара и радионица из области заштите и унапређења животне средине и енергетске ефикасности, које организују домаћа струковна удружења, институти, министарства или донаторске организације. Организоваће се посета еколошким сајамским изложбама у земљи и у складу са могућностима учествовати на некој од њих.

Планира се и организовање јавних трибина/скупова, у циљу едукације становништва, стручне и заинтересоване јавности.

Подржаће се реализација акција и пројеката Зеленог савета у циљу укључивања јавности у процес доношења одлука из области заштите и унапређења животне средине.

## I 6. Заштићена природна добра

На територији града Ужица налази се више заштићених природних добара као и добра у поступку заштите.

У складу са чл. 69 Закона о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010- исправка и 14/2016 ) финансираће се заштићена подручја.

Планирано је да се највише средстава издвоји за финансирање заштите и унапређења Предела изузетних одлика "Клисура Ђетиње" чији је поступак заштите у току.

Град Ужице ће у 2018. години са управљачем планирати обележавање природног добра, израду просторне и урбанистичке документације, израду програма развоја и нужне радове на одржавању и чишћењу. Планира се и издавајање средстава за реализацију активности у складу са годишњим програмима управљања Спомеником природе "Потпећка пећина" и појединачних стабала споменика природе на територији града Ужица.

## I 7. Израда Плана квалитета ваздуха (уговорена обавеза из 2016. године)

Према Извештају о стању квалитета ваздуха у Републици Србији у 2014., 2015. и 2016.години, који је израдила Агенција за заштиту животне средине Републике Србије, у агломерацији Ужице је ваздух био **III категорије-прекомерно загађен ваздух**, при чему су прекорачене толерантне вредности концентрације суспендованих честица PM10.

Према члану 22.став 3. Закона о заштити ваздуха (Сл.гласник РС 36/09) у агломерацији у којој је утврђено да је квалитет ваздуха **треће** категорије спроводе се мере за смањење загађивања ваздуха, ради краткорочног постизања толерантних вредности и дугорочног обезбеђивања граничних вредности.

У складу са чланом 31. Закона о заштити ваздуха, у агломерацијама у којима је ваздух **треће** категорије, односно када загађење ваздуха превазилази ефекте мера које се предузимају, односно када је угрожен капацитет животне средине или постоји стално загађење ваздуха на одређеном простору, надлежни орган јединице локалне самоуправе дужан је да донесе краткорочни акциони план и План квалитета ваздуха са циљем да се постигну одговарајуће граничне вредности или циљне вредности утврђене законом.

Град Ужице је у 2016. години уговорио израду Плана. Како би План био што квалитетнији са конкретним мерама заштите ваздуха, одложен је његов завршетак до прве половине 2018.године како би се укључили и резултати анализа и истраживања урађених у 2017.години: резултати контролног мониторинга суспендованих честица ПМ10, ефекти мерења емисије ложних уређаја.

## I 8. Уређење јавних површина кроз ангажовање социјално-угрожених и незапослених лица

Помоћи месним заједницама у одржавању зелених површина (кошење, чишћење) које нису у редовном програму одржавања Града, кроз ангажовање социјално-угрожених незапослених лица.

У 2018.години се планира да се јавне површине на сеоском подручју (у центрима насеља) очисте и покосе најмање два пута (на пролеће и крајем лета). Планирао је и чишћење у зони саобраћајница на свим улазима у град.

У претходном периоду су набављене две моторне косилице за траву, које се могу узимати на реверс и користити за редовно кошење јавних површина.

Део планираних средстава намењен је за редован сервис моторних косилица, набавку горива и мазива за косилице.

## **II (0401-0002) ПРАЋЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЕЛЕМЕНАТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ (2.000.000)**

### **II 1. Мониторинг квалитета ваздуха**

Мониторинг квалитета ваздуха у Ужицу се спроводи на два нивоа:

-путем локалне мреже мерних места која се финансира средствима града Ужица,

-путем државне мреже мерних места које финансира Република Србија.

Локална самоуправа, у складу Законом, доноси Програм којим се успоставља локална мрежа мерних места за праћење квалитета ваздуха на својој територији, прати утицај загађеног ваздуха на здравље људи и животну средину и обезбеђује доступност података о квалитету ваздуха. На предлог Програма квалитета ваздуха, град Ужице прибавља сагласност Министарства.

Република Србија, преко Агенције за заштиту животне средине, у оквиру државне мреже мерних места, спроводи мерење имисије основних загађујућих материја (чађ, сумпор диоксид, азотни оксиди) на једном мерном месту, суспендованих честица ПМ10 са тешким металима и укупних таложних материја на једном мерном месту у центру града. Република финансира и рад аутоматске мерне станице (АМС) у Омладинској улици, преко које се прате концентрације основних и специфичних полутаната (азот диоксид, азот моноксид и укупни оксиди азота, угљен моноксид), али и праћење метеоролошких параметара (правац и брзина ветра, температура и релативна влажност ваздуха, атмосферски притисак). Ови подаци су доступни у реалном времену на сваких 60 минута.

У складу са законом, сви подаци из локалне и државне мреже мониторинга квалитета ваздуха су јавни и објављују се на Интернету, путем градског web-сајта ([www.graduzice.org](http://www.graduzice.org)), као и у локалним медијима. У складу са Правилником, подаци о квалитету ваздуха на територији града Ужица достављају се Агенцији за заштиту животне средине, и доступни су јавности у електронској форми на Интернет порталу Агенције ([www.sepa.gov.rs](http://www.sepa.gov.rs)).

### **II 2. Мониторинг вода**

1. Контрола изворишта и подземних вода на територији града, једанпут годишње и по потреби.

2. Контрола квалитета површинских вода на територији града: река Лужница, Турски поток, поток Гумбор, река Криваја, река Сушица, Волујачки поток, Царински поток, река Дервента, река Петница, река Приштјевица, река Камишина, река Бели Рзав, у сезони ниског водостаја, једанпут годишње и по потреби,

3. Контрола квалитета реке Ђетиње на профилу градске Плаже, петнаестодневно, у сезони купања, од краја јуна до краја августа.

### **II 3. Мониторинг буке**

У складу са Законом о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС" бр.36/09 и 88/10) извршиће се контрола и мониторинг буке у животној средини у граду Ужицу.

Праћење и мерење нивоа буке спроводи се ради утврђивања стања животне средине, као и правилног одабира превентивних мера, а у циљу заштите и унапређења здравља људи и очувања животне средине. Мерење нивоа буке врши се систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора буке којима се описује бука у животној средини и који указује на штетне ефекте буке.

Мерење, обрада и анализа података, провера валидности резултата добијених мерењем, као и њихова интерпретација, повериће се овлашћеној стручној организацији која је акредитована као лабораторија за испитивање и која поседује решење надлежног министарства да испуњава прописане услове да врши праћење нивоа буке у животној средини.

### **II 4. Изненадне експертизе контроле квалитета животне средине**

Непланиране експертизе животне средине (воде, ваздуха, буке, земљишта)

## **III (0401-0006) УПРАВЉАЊЕ ОСТАЛИМ ВРСТАМА ОТПАДА (6.000.000)**

### **III 1. Ревизија Локалног плана управљања отпадом**

Радни тим који је формирао Градоначелник урадиће измене и допуне Локалног плана управљања отпадом. Локални план управљања отпадом неопходно је изменити и ускладити са новим Законом о управљању отпадом, новим концептом система примарне селекције отпада и ревидованим концептом Регионалног плана управљања отпадом који је дужан да изради Регионални центар за управљање отпадом "Дубоко".

Сагласност на измењен и допуњен Локални план управљања отпадом даће и надлежно Министарство заштите животне средине.

### **III 2. Примарна селекција**

Комунални отпад са територије града Ужице одлаже се на Регионалној депонији „Дубоко“. Град Ужице је са примарном селекцијом кренуо новембара 2011. Прва фаза обухватила је уже градско језгро са 5.000 домаћинастава и 1.200 пословних објеката. За прикупљање сувог отпада постављено је 148 зелених контејнера, успостављен је систем примарне селекције отпада у ужичким школама, постављено је 40 наменских посуда за одвојено сакупљање истрошених батерија, 15 плавих контејнера за прикупљање стакла, одређена локација за складиштење грађевинског отпада, набављена расхладна комора за привремено складиштење споредних производа животињског порекла и урађено рециклажно острво са посудама за одвојено сакупљање ПЕТ амбалаже, лименки, чепова ПЕТ амбалаже.

Радни тим је почетком 2017.године израдио модел примарне селекције комуналног отпада за целу територију града Ужица на који је надлежно Министарство дало позитивно мишљење.

Планирано је ширење зоне прикупљања примарно селектованог отпада на још 14.000 стамбених јединица и 700 пословних објеката. Ширењем зоне прикупиће се веће количине рециклабилног отпада, а и продужити век трајања депоније смањењем количине отпада који се одлаже на тело депоније. У оквиру успостављања система примарне селекције отпада планира се и изградња центра за сакупљање опасног отпада из домаћинастава. Да би примарна селекција заживела, неопходна је озбиљна медијска кампања.

### III 3. Управљање споредним производима животињског порекла и угинулим животињама

Према члану 46. Закона о ветеринарству (Сл.гласник РС број 91/05, 30/10 и 93/12) обавеза града Ужица је да формира зоохигијенску службу која би се бавила сакупљањем, превозом и складиштењем угинулих животиња са јавних површина и саобраћајница. ЈКП "Биоктош" су поверени зоохигијенски послови и набављено је специјално возило.

За привремено складиштење угинулих животиња Град је набавио раскладну комору, која је постављена на локацији Регионалне депоније „Дубоко“.

Усвојена је Одлука о нешкодљивом уклањању лешева животиња, којом су дефинисане обавезе града Ужица, ЈКП "Биоктош", ЈКП "Дубоко" све до отпремања отпада у кафилерију.

Средствима Буџетског фонда за заштиту животне средине финансираће трошкови који настану сакупљањем, привременим чувањем, одвоз у кафилерију и други нужни трошкови који проистекну при обављању ове делатности. На ценовник услуга сагласност ће дати Градско веће.

### III 4. Опремање пунктова за прихват отпада из сеоских домаћинстава

У 2017. години израђена су два пункта у Месној заједници Кремна и Месној заједници Каран. У 2018. години наставиће се са опремањем пунктова за прихват комуналног отпада у гушће насељеним центрима сеоских месних заједница. У оквиру ових пунктова предвидеће се простор за прикупљање посебних врста отпада који настаје у домаћинствима на сеоском подручју: кабасти отпад, електрични неопасни отпад, кућна техника и намештај, истрошене гуме и сличан отпад који свакодневно настаје у домаћинству, а не може се одложити у контејнере за комунални отпад. Локација пунктова ће бити у оквиру локације постојећих контејнера за комунални отпад. Простор површине око 20 м<sup>2</sup> ће бити ограђен пластифицираним челичном жицом и бетонским или металним стубовима висине до 2 м. Подлога ће бити израђена од уваљаног туцаника или бетонирана. На видном месту ће бити табла са подацима које врсте отпада се могу одлагати и време одношења отпада. Пункт ће бити опремљен са постојећим контејнерима за комунални отпад и једним кошом од 5-7 м<sup>3</sup> за посебне врсте отпада из домаћинстава.

### III 5. Прикупљање отпада на сеоском подручју

Док се организовано сакупљање отпада не успостави у рубним деловима сеоских месних заједница и даље ће се користити кошеви за отпад од 5м<sup>3</sup> у деловима насеља са мањом концентрацијом домаћинстава, раскрснице путева, подручја на границама са суседним општинама и слично. Вршиће се превоз кабастиг и другог неопасног отпада који ће бити прикупљен у пунктовима у центрима већих месних заједница.

Као и ранијих година, на обалама акумулације „Врутци“ биће постављена два коша за отпад од 5 м<sup>3</sup>, у периоду април - октобар. Сакупљаће се отпад и у простору заштићеног природног добра „Клисура Ђетиње“.

Сакупљање и превоз отпада вршиће ЈКП „Биоктош“ према ценовнику који одобрава Градско веће града Ужица.

### III 6. Санација дивљих депонија

У 2018. години наставиће се са санацијом дивљих депонија на територији града Ужица. Санација дивљих депонија вршиће се приоритетно у зони акумулације „Врутци“, у зони заштићених подручја, али и на другим местима. Санација депонија изводиће се машинским путем и ручним чишћењем.

### III 7. Измена пројекта санације и рекултивације депоније „Сарића Осоје“

Одлагање отпада на депонији „Сарића Осоје“ је завршено у мају 2012. године. Постојећи пројекат санације и рекултивације депоније је потребно усугласити са коначним стањем на терену. Пратиће се конкурси Министарства који се односе на санацију градских депонија, ради учешћа на истим. Град ће учествовати у суфинансирању пројекта санације депоније.

## IV (0501-0001) ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ И ОБНОВЉИВИ ИЗВОРИ ЕНЕРГИЈЕ КАО МЕРА СМАЊЕЊА ЗАГАЂЕНОСТИ ВАЗДУХА(10.000.000)

### IV 1. Израда елабората енергетске ефикасности јавних објеката града Ужица

Елаборат енергетске ефикасности је основни документ на основу кога се могу планирати инвестиције чији је циљ смањење потрошње свих видова енергије за грејање и хлађење објеката, а што као позитиван ефекат има смањено аерозагађење првенствено на локалном нивоу. У претходном периоду израђени су елаборати за више јавних објеката као и за Градску кућу. На неколико школских објеката и вртића спроведене су мере енергетске ефикасности што је као резултат дало смањену потрошњу енергената и мању емисију загађујућих материја из котларница. За објекте на којима су спроведене мере ЕЕ обезбедиће се енергетски пасош. У 2018. години наставиће се са израдом елабората енергетске ефикасности осталих јавних објеката.

### IV 2. Суфинансирање пројеката енергетске ефикасности домаћинстава кроз изолацију стамбених објеката, замену столарије и набавку енергетски ефикасних уређаја за грејање

Град Ужице наставља пројекат унапређења енергетске ефикасности на индивидуалним стамбеним објектима, чији је првенствени циљ да се кроз адекватну термичку изолацију и избор еколошки повољнијег енергената утиче на смањење загађивања ваздуха првенствено у зимском периоду. У претходне три године на више од 200 објеката су спроведене мере енергетске ефикасности. На основу повратних информација од власника објеката, остварене су уштеде у енергентима у просеку од 20%, односно смањена је емисија CO<sub>2</sub> за око 17%. Град Ужице ће и у 2018. години путем јавног конкурса упутити позив власницима индивидуалних стамбених објеката који желе да своје објекте учине енергетски ефикасним, првенствено термичком изолацијом кућа, заменом столарије или набавком ефикасних ложних уређаја на дрвни пелет и гас. Субвенције ће бити додељене за објекте који су изграђени у првој, другој и трећој стамбеној зони, јер се у овим зонама региструје повећано загађивање ваздуха.

Власници објеката би подношењем захтева требали да испуне и одређене критеријуме (одговарајуће дозволе за објекте, докази о власништву, докази о редовном измиревању пореза, зона у којој власник станује и слично).

Критеријуми које треба да испуне власници објеката, рок до кога треба да се доставе пријаве, рок завршетка радова, максимални износи појединачних субвенција биће дефинисани конкурсом.

Радове мора изводити регистрован предузетник/предузеће. Енергетски менаџер града Ужица утврдиће стање објекта пре и после извођења радова(технички извештај).

Предвиђена средства могу бити увећана средствима републичких буџетских фондова или донација.

#### **IV 3. Набавка термовизијске камере**

Ради квалитетнијег сагледавања стања стамбених објеката пре и после спроведених мера енергетске ефикасности потребно је набавити термовизијску камеру. Камера ће служити енергетском менаџеру Града да открива на јавним објектима критична места са већим емисијама топлотне енергије и предлаже мере за отклањање недостатака.

#### **Члан 2.**

Овај Програм објавити у "Службеном листу града Ужица"

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ГРАД УЖИЦЕ

ГРАДСКО ВЕЋЕ

III Број 503-3/18, 05.02.2018.године

**ПРЕДСЕДНИК ГРАДСКОГ ВЕЋА**

**ГРАДОНАЧЕЛНИК**

*Тихомир Петковић, с.р.*

## **САДРЖАЈ БРОЈ 16/18**

Редни број		Страна
33.	Програм контроле квалитета ваздуха на територији града Ужица за 2018. годину.....	101
34.	Програм коришћења средстава Буџетског фонда за заштиту животне средине града Ужица за 2018. годину.....	104